

nacionalnoj povijesti toga razdoblja. Zanimljiva je analiza pitanja »kakav je odnos slavenske orijentacije u nas u usporedbi s istim problemom u ostalim slavenskim literaturama« (167). U tom je pitanju situacija južnoslavenskih literatura, a osobito hrvatske i slovenske, specifična (odvojenost od ostalog slavenstva, premoć neslavenskih faktora), a njene sastavnice složene. Autorica ističe: »Budući da su geopolitički i kulturni faktori bili po mom shvaćanju odlučni pri određivanju literarne orijentacije pojedinih slavenskih književnosti, pokušala sam izolirati nekoliko distinktivnih obilježja koja ih opredjeljuju, i to geografsko-etničko, državopravno-političko i konfesionalno« (171—172), te provodi analizu koja je i tabelarno izražena. Isto je tako zanimljiva za historičare analiza drugoga bitnog pitanja »kakav je u nas odnos slavenske orijentacije u usporedbi s ostalim literarnim orijentacijama« (167). S obzirom na analizu prvog pitanja autorica odmah upozorava na to da »u cjelini uzev, taj odnos nije odigrao dominantnu ulogu« (181), a određujući ga pobliže i utvrđujući stalnu, znatnu i jednostranu, prisutnost slavenskih tendencija, iznosi za historičare značajan zaključak (za doba moderne, no značenje mu je šire): »Slavenske su literature dakle i u ovom razdoblju, unatoč forsiranoj i proklamiranoj slavenskoj orijentaciji, unatoč ovaj put stvarno živim i direktnim dodirima, izvršile doduše stanovit utjecaj na pojedina, danas uglavnom već zaboravljena literarna ostvarenja, no i opet je važniji bio njihov utjecaj na ideološkom i idejnom negoli na čisto literarnom planu« (193).

Treba još spomenuti i prilog Davora *Kapetanića*, Kako pripremati izdanja djela novijih hrvatskih pisaca, 237—259, jer iznosi, vrlo sustavno i pregledno, bitnu tekstološku problematiku (»Nacrt pravila za izdavanje djela novijih hrvatskih pisaca«) koja je, očito, i historičaru bliska.

Sadržaj je »Croatike«, dakako, širi. Ovdje je iznesen samo specifični presjek toga časopisa, kao podsjetnik da ta publikacija Instituta za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Instituta za književnost i teatrologiju JAZU, koju uređuje I. Frangeš sa D. Kapetanićem, S. Lasićem, M. Šicelom i D. Tadijanovićem, a treba da pripomogne ostvarivanju projekta povijesti hrvatske književnosti (v.: I. Frangeš, Na početku, 7—14 — zanimljivo razmatranje programske orijentacije »Croatike«, te pregled i ocjena dosadašnjih hrvatskih književnopovijesnih sinteza od Š. Ljubića do M. Šicela), može imati svoje mjesto i u historičarevu vidokrugu.

V. Oštrić

KRČKI ZBORNIK

Nizu zbornika i časopisa, koji su, među ostalim, ponikli kao izraz bogate prošlosti naše jadranske obale, pridružio se ove godine i *Krčki zbornik*, što ga je pokrenula podružnica Povijesnog društva Hrvatske na otoku Krku.

Opseg prvog sveska (605 str.) i raznovrsnost priloga u njemu jasno svjedoče o težnji izdavača i uredničkog odbora (glavni urednik: P. Strčić) da se Zbornikom »pripomogne bržem i širem rasvjetljavanju« svih osnovnih pitanja povijesti Krka, ne zanemarujući pri tom ni suvremene probleme njegova razvoja. Takav smjer u zadaći Zbornika potvrđuju i njegove brojne rubrike: zemljopis,

gospodarstvo, povijest, narodni život i običaji, likovne umjetnosti, suvremenici, ocjene i prikazi, bilješke, u spomen, varia, a vjerojatno će se ubuduće pojavljivati i neke nove.

Niz priloga u prvom broju Zbornika ima zadaću da čitaoca upozna s nekim osnovnim pitanjima i podacima iz prošlosti i sadašnjosti Krka da bi tako dobio i prvi cjelovitiji uvid u poznavanje toga otoka (*A. Hriljac*, Otok Krk — jučer, danas, sutra; *R. Kalmeta*, Geografski položaj otoka Krka; *B. Prikeril*, Ekonomska opravdanost izgradnje aerodroma na Krku; *A. Markota*, Od svjetla luči do električne žarulje na otoku Krku; *B. Frgačić-Tomić*, Kronika o poslijeratnoj elektrifikaciji otoka Krka; *P. Novosel*, Punat — primjer društveno-socijalne preobrazbe na otoku Krku; *R. F. Barbaljić*, Orijehtacija stanovništva Krka prema moru; *F. Matejčić*, Prezimena na otoku Krku i drugi).

Što se tiče historiografskih priloga, treba odmah istaknuti da su u Zborniku najviše zastupljeni. Uz niz zanimljivih rasprava i manjih priloga o različitim pitanjima i događajima iz starije povijesti Krka, nekoliko se njih odnosi i na novija razdoblja, čineći time prvi vidljiviji korak u poznavanju nedavne prošlosti Krka, koja je u povijesnoj znanosti osjetno zanemarivana. Zbog toga je i shvatljivo da među njima, uz znanstvene članke (*I. Čizmić*, Prilog za životopis Nika Grškovića; *V. Kljaković*, Oslobođenje otoka Krka aprila 1945. godine), ima i više priloga građi (*P. Strčić*, Nekoliko podataka o otoku Krku i »Našoj slogi« 1870. godine; *A. Mrakovčić-Andračić*, Moj susret s talijanskim okupatorom u Puntu 1920—1921 godine; *B. Janjatović — P. Strčić*, Izvještaj krčkog kotarskog načelnika Iva Vitezića od 15. I 1935. godine; *I. Jelenović*, Talijanski okupator 1942. godine o Dobrinjcima).

Više ocjena, prikaza i bilježaka u prvom svesku pokazuje da je Zbornik zainteresiran ne samo da prati dostignuća u literaturi, koja se odnose na Krk, nego da ima ambiciju i pridaje određenu pažnju i širim pitanjima hrvatske povijesti. Povijesno društvo otoka Krka bez sumnje je pokretanjem Krčkog zbornika učinilo značajan korak u nastojanju da »pripomogne razumijevanju potreba budućeg gospodarskog, kulturnog i prosvjetnog razvoja« Krka, a i više od toga. Svesrdna podrška koju su, uz same građane, tom nastojanju dale društveno-političke i druge organizacije i ustanove na otoku, može poslužiti kao primjer ostalima za poduzimanje sličnih inicijativa.

I. Jelić

DOKUMENTI O OSNIVAČKOM KONGRESU KPJ U SLOVENIJI

Ustanovitev. Dokumenti ustanovnega kongresa Komunistične stranke v Sloveniji 11. aprila 1920. Edicija: Dokumenti štirih generacij, Cankarjeva založba, Ljubljana 1969, str. 72

Ova mala zbirka dokumenata o Osnivačkom kongresu Komunističke partije u Sloveniji odlikuje se izvanredno ukusnom tehničkom opremom. Dokumente je izabrao i obradio poznati slovenski historičar radničkog pokreta, ujedno njegov aktivni sudionik, France Klopčič. Dokumenti samog Kongresa, članci